

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын ЗДТГ-ын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2026/171/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Мөрөн сум 2025 он</p>	<p>Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар Утас:88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор: Г.Ичинхорлоо Утас: 88012671 Цахим хаяг: ichinkhorlooga@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: С.Гансүх Утас: 86479090 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

2. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.02.13 № 01/67
танай _____-ны № _____-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.БЯМБАЖАВ
ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Нийт хөрөнгө 7.8 хувиар өсөхөд орон нутгийн хөгжлийн сангаас 247,089.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хүлээн авсан нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар санхүүгийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой 2,893.6 мянган төгрөгийн 2 алдаа, санхүүгийн бүртгэл тайлагнал, хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 3,790.3 мянган төгрөгийн 3 зөрчил илэрснээс 2,893.6 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 1,193.3 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 1,997.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд зөвлөмж өглөө.

Бусад асуудлын хэсэг

Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газар нь Цэцэрлэг сумын Засаг даргатай 2025 онд хэрэгжүүлэх гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 зорилт, 98 арга хэмжээний хүрээнд байгуулж хэрэгжилтийг 98.3 хувь хэрэгжүүлсэн гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>207,810,886.05</u>	<u>264,726,353.51</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	00.00	00.00
33	АВЛАГА	00.00	174,240.46
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	00.00	174,240.46
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	207,810,886.05	264,552,113.05
354	Хангамжийн материал	207,810,886.05	264,552,113.05
35410	Бичиг хэргийн материал	3,827,275.00	4,522,575.00
35420	Аж ахуйн материал	4,124,000.00	8,357,500.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	3,640,000.00	4,140,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	196,219,611.05	247,532,038.05
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,983,978,763.06</u>	<u>4,117,234,272.95</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,983,978,763.06	4,117,234,272.95
392	Биет хөрөнгө	2,355,811,762.94	3,318,578,272.79
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,801,491,085.00	2,437,909,308.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-502,707,234.07	-594,695,888.19
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	639,436,934.96	742,937,734.96
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,803,554.48	-159,900,034.79
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	231,436,353.01	351,298,333.01
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-83,654,297.48	-102,898,485.76
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	54,491,000.00	70,669,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-25,486,009.88	-29,311,048.40
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	394,198,500.00	661,358,500.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-40,591,014.12	-58,789,146.04
393	Биет бус хөрөнгө	628,167,000.12	798,656,000.16
39301	Програм хангамж	1,985,000.00	1,985,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,610,999.88	-1,797,999.84
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	627,793,000.00	798,469,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>3,191,789,649.11</u>	<u>4,381,960,626.46</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>893,614.00</u>	<u>6,878,501.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	893,614.00	6,878,501.00
413	Өглөг	893,614.00	6,878,501.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00.00	731,500.00
4136	Бусад өглөг	893,614.00	6,147,001.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	893,614.00	6,147,001.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>3,190,896,035.11</u>	<u>4,375,082,125.46</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,190,896,035.11	4,375,082,125.46
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,105,063,245.39	1,105,063,245.39
51101	Өмч: - төрийн	1,105,063,245.39	1,105,063,245.39
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,850,619,990.72	3,034,806,081.07

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,850,619,990.72	1,850,619,990.72
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	1,184,186,090.35
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	235,212,799.00	235,212,799.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,191,789,649.11	4,381,960,626.46

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,721,742,645.18	2,849,241,032.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	392,866,395.18	1,408,181,308.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	392,866,395.18	1,408,181,308.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө	379,116,761.93	1,338,982,290.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	13,749,633.25	69,199,018.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,328,876,250.00	1,441,059,724.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	91,593,950.00	77,913,067.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,920,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,500,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	66,114,950.00	58,601,067.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,059,000.00	19,312,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,237,282,300.00	1,363,146,657.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,237,282,300.00	1,363,146,657.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,467,108,921.56	1,617,143,149.97
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,467,108,921.56	1,617,143,149.97
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,356,230,808.66	1,522,484,947.37
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	776,279,357.00	857,355,928.00
210101	Үндсэн цалин	433,730,671.00	470,051,399.00
210102	Нэмэгдэл	232,277,286.00	321,083,171.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	29,040,000.00	30,690,000.00
210104	Урамшуулал	81,231,400.00	35,531,358.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	91,081,129.32	106,747,954.96
210201	Тэтгэврийн даатгал	62,583,347.16	73,311,940.12
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,226,059.06	8,615,613.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,613,029.68	4,299,886.99
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,531,737.02	4,104,102.93
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,126,956.40	16,416,411.22
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	90,363,629.28	98,970,926.98
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,599,604.28	10,112,129.98
210302	Түлш, халаалт	81,764,025.00	88,858,797.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	78,328,556.50	95,884,987.00
210401	Бичиг хэрэг	3,953,400.00	4,740,910.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,482,450.00	46,194,202.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,092,842.50	4,390,000.00

210404	Ном, хэвлэл	177,600.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,012,650.00	522,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,609,614.00	16,466,784.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	00.00	23,571,091.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,948,200.00	32,952,000.00
210604	Урсгал засвар	14,948,200.00	32,952,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,133,000.00	4,633,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,133,000.00	4,633,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,343,925.00	26,031,812.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,871,100.00	22,552,730.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,209,600.00	1,209,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118,200.00	120,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	384,914.00	273,436.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	57,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,000,000.00	979,000.00
210807	Газрын төлбөр	703,111.00	842,046.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	262,753,011.56	299,908,338.43
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,640,050.00	69,134,950.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,585,000.00	6,960,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	189,527,961.56	223,813,388.43
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	110,878,112.90	94,658,202.60
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,458,700.00	25,185,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	38,671,700.00	20,023,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,787,000.00	5,161,700.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	54,419,412.90	69,472,602.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	54,419,412.90	69,472,602.60
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>254,633,723.62</u>	<u>1,232,097,882.03</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	25,011,950.00	47,911,791.68
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	5,960,950.00	36,987,791.68
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	19,051,000.00	10,924,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-25,011,950.00	-47,911,791.68
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>229,621,773.62</u>	<u>1,184,186,090.35</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,328,876,250.00</u>	<u>1,441,059,724.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>1,328,876,250.00</u>	<u>1,441,059,724.00</u>
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	91,593,950.00	77,913,067.00

131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,920,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,500,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	66,114,950.00	58,601,067.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,059,000.00	19,312,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,237,282,300.00	1,363,146,657.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,237,282,300.00	1,363,146,657.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,291,022,450.00	1,375,541,324.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,291,022,450.00	1,375,541,324.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,180,144,337.10	1,280,883,121.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	764,158,406.00	857,355,928.00
210101	Үндсэн цалин	422,765,743.00	436,872,580.00
210102	Нэмэгдэл	225,211,464.00	346,649,071.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	28,940,612.00	30,653,819.00
210104	Урамшуулал	87,240,587.00	43,180,458.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	89,919,284.32	106,922,195.42
210201	Тэтгэврийн даатгал	60,447,094.14	73,486,180.58
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,456,883.04	8,615,613.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,854,567.86	4,299,886.99
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,484,267.86	4,104,102.93
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,676,471.42	16,416,411.22
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	90,363,629.28	98,970,926.98
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,599,604.28	10,112,129.98
210302	Түлш, халаалт	81,764,025.00	88,858,797.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	77,654,842.50	70,484,209.00
210401	Бичиг хэрэг	3,579,500.00	3,756,010.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,482,450.00	44,402,351.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,092,842.50	4,224,500.00
210404	Ном, хэвлэл	177,600.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,012,650.00	522,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,309,800.00	17,579,348.00
2105	Нормативт зардал	00.00	3,900,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	3,900,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,517,900.00	33,252,000.00
210604	Урсгал засвар	19,517,900.00	33,252,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,133,000.00	4,633,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,133,000.00	4,633,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,871,925.00	29,443,812.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	33,399,100.00	25,964,730.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,209,600.00	1,209,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	118,200.00	120,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	384,914.00	273,436.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	57,000.00	55,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,000,000.00	979,000.00
210807	Газрын төлбөр	703,111.00	842,046.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	95,525,350.00	75,921,050.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87,940,350.00	68,961,050.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,585,000.00	6,960,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	110,878,112.90	94,658,202.60
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,458,700.00	25,185,600.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	38,671,700.00	20,023,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,787,000.00	5,161,700.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	54,419,412.90	69,472,602.60
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	54,419,412.90	69,472,602.60
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>37,853,800.00</u>	<u>65,518,400.00</u>
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>00.00</u>	<u>00.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	<u>37,853,800.00</u>	<u>65,518,400.00</u>
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	<u>37,853,800.00</u>	<u>65,518,400.00</u>
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	37,853,800.00	65,518,400.00
223001	Бусад хөрөнгө	19,051,000.00	10,924,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	18,802,800.00	54,594,400.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-37,853,800.00</u>	<u>-65,518,400.00</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>00.00</u>	<u>00.00</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>00.00</u>	<u>00.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Төгрөгөөр
					Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	492,113,245.39	237,929,435.61	1,499,941,024.94	2,229,983,705.94
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	492,113,245.39	237,929,435.61	1,499,941,024.94	2,229,983,705.94
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	28,932,492.61	28,932,492.61
D01	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,105,063,245.39	235,212,799.00	1,850,619,990.72	3,190,896,035.11
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,105,063,245.39	235,212,799.00	1,850,619,990.72	3,190,896,035.11
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	1,184,186,090.35	1,184,186,090.35
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,105,063,245.39	235,212,799.00	3,034,806,081.07	4,375,082,125.46

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,392,143,500	1,301,774,054	90,369,446
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,392,143,500	1,301,774,054	90,369,446
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,368,719,600	1,280,588,454	88,131,146
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	899,869,000	856,017,370	43,851,630
210101	Үндсэн цалин	443,895,600	436,872,580	7,023,020
210102	Нэмэгдэл	359,029,600	346,649,071	12,380,529
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	32,400,000	30,653,819	1,746,181
210104	Урамшуулал	64,543,800	41,841,900	22,701,900
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	112,483,600	106,922,195	5,561,405
210201	Тэтгэврийн даатгал	76,488,700	73,486,181	3,002,519
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,998,700	8,615,614	383,086
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,499,400	4,299,887	199,513
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,499,400	4,104,103	395,297
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,997,400	16,416,411	1,580,989
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	103,653,200	98,970,927	4,682,273
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,500,000	10,112,130	2,387,870
210302	Түлш, халаалт	91,103,200	88,858,797	2,244,403
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000	00	50,000
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	74,785,500	59,909,700	14,875,800
210401	Бичиг хэрэг	5,500,000	3,398,010	2,101,990
210402	Тээвэр, шатахуун	44,000,000	39,011,842	4,988,158
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,200,000	3,525,000	675,000
210404	Ном, хэвлэл	150,000	00	150,000
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,464,000	522,000	1,942,000
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,471,500	13,452,848	5,018,652
2105	Нормативт зардал	3,900,000	3,900,000	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,900,000	3,900,000	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	65,100,000	48,040,400	17,059,600
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,600,000	13,540,400	2,059,600
210604	Урсгал засвар	49,500,000	34,500,000	15,000,000
2107	Томилолт, зочны зардал	6,500,000	4,633,000	1,867,000
210702	Дотоод албан томилолт	6,500,000	4,633,000	1,867,000
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,118,000	31,373,812	3,744,188
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,859,900	27,894,730	2,965,170
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,209,600	1,209,600	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	120,000	120,000	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	273,500	273,436	64
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	55,000	55,000	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,100,000	979,000	121,000
210807	Газрын төлбөр	1,500,000	842,046	657,954
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,310,300	70,821,050	-3,510,750
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,810,300	68,961,050	-5,150,750
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,500,000	1,860,000	1,640,000

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	23,423,900	21,185,600	2,238,300
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,423,900	21,185,600	2,238,300
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	20,023,900	20,023,900	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,400,000	1,161,700	2,238,300
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,392,143,500	1,301,774,054	90,369,446
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,392,143,500	1,301,774,054	90,369,446
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,392,143,500	1,301,774,054	90,369,446
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00	00	0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00	00	0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	2024 он	2025 он
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	91,593,950.00	69,813,067.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	91,593,950.00	21,013,067.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	87,906,950.00	17,013,067.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	41,552,500.00	1,338,558.00
210104	Урамшуулал	41,552,500.00	1,338,558.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,553,450.00	10,574,509.00
210401	Бичиг хэрэг	00.00	358,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,483,450.00	5,390,509.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	00.00	699,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,070,000.00	4,126,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,582,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	3,582,000.00	00.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,134,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,134,000.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,720,000.00	00.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,720,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,365,000.00	5100000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,780,000.00	00.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	585,000.00	5,100,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,687,000.00	4,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,687,000.00	4,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,687,000.00	4,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	00.00	48,800,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	00.00	48,800,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	00.00	48,800,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	91,593,950.00	69,813,067.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	91,593,950.00	69,813,067.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,920,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,500,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	66,114,950.00	58,601,067.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,059,000.00	11,212,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар залруулсан алдаа байхгүй.

Аудитаар санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 2 зөрчил илэрснээс 2,600.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 3,510.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмжийг Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарт өглөө.

Аудитаар илэрсэн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлаас хэтрээгүй тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт хүргүүлсэн.

3.1 Төлбөрийн акт

Төсвийн хөрөнгөөр сумын Засаг даргын тамгын газар болон иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 4 албан хаагчид 2,600.0 төгрөгийн ажлын хувцас худалдан авсан зөрчил илэрсэн. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 “Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно”... заалт болон санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн зарцуулалттай холбоотой асуудал:

Илрүүлэлт: Бараа үйлчилгээний бусад зардлын бүлгийн төсвийг 3,510.7 мянган төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” заалттай нийцээгүй ба санхүүгийн тайлангийн “Үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/					
			Төлбөрийн акт		Үүнээс Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүү, бүртгэлтэй холбоотой								
Төсвийн хөрөнгөөр зориулалтын бус ажлын хувцас худалдан авсан	1	2,600.0	1	2,600.0				
Батлагдсан төсвийн хэтрүүлэн зарцуулсан	1	3,510.7					1	3,510.7
Дүн	2	6,110.7	1	2,600.0			1	3,510.7

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2026 оны 09 сарын 16 өдөр

№ 13/АЭЭТ0436/ХБ-А-2026/
171/ХА-СИА-МӨМЗ

Мөрөн сум

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төсвийн хөрөнгөөр сумын Засаг даргын тамгын газар болон иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 4 албан хаагчид 2,600,000 /хоёр сая зургаан зуун мянга/ төгрөгийн ажлын хувцас худалдан авсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 "Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно" гэж заасныг зөрчсөн, санхүүгийн тайлангийн "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгаагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагын албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.8 "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" заалтуудыг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчиж зарцуулсан 2,600,000 /хоёр сая зургаан зуун мянга/ төгрөгийг Цэцэрлэг сумын Засаг дарга, Засаг даргын орлогч, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, нарийн бичгийн дарга нараар хувь тэнцүүлэн гаргуулж, Хөвсгөл аймгийн төрийн санд байрших 100170000955 тоот /Хө. Бусад нэр заагдаагүй орлого/ дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2026 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газарт¹ нотлох баримтын хамт ирүүлэхийг Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Б.Бямбажав, нягтлан бодогчтой М.Отгон-Өлзий нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

С.ГАНСҮХ

¹ Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8-р баг, аймгийн ЗДТГ-ын байр А корпус, 3 дугаар давхар, 303 тоот